

Геннадій Бондаренко (м. Луцьк)

кандидат історичних наук, професор,

завідувач кафедри

документознавства і музейної справи

Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

(м. Луцьк) Україна

E-mail: bgv1946@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2185-8941>

Літопис національно-визвольного руху на Волині у ХХ ст. в іменах

У видавництві «Терен» побачили світ книги, які стануть у пригоді дослідників та краєзнавців, які цікавляться історією національно-визвольного руху на Волині

Перша з них: *Вавренчук Микола. Вірні присязі. Учасники національно-визвольного руху. Рожищенський район, Волинська область (1917–1960). Луцьк : Терен, 2017. 304 с., іл.*

Книга члена Національної спілки краєзнавців України Миколи Вавренчука розповідає про складні роки першої половини ХХ ст. в історії Волині і про життя волинян під час різних окупаційних режимів. В основу книги покладено висвітлення життя і діяльності жителів Рожищенського району Волинської області, які були причетні до УВО, ОУН, УПА.

Їхні біографії викладені на основі документів різних архівів, у тому числі й спецслужб. Багато використано спогадів і свідчень тих, хто жив у ті часи і став свідком подій, а також документи, представлені рідними і близькими людьми. Важливо те, що значна частина книги сформована усною народною історією.

Автор згадує різні події – сумні і трагічні. Розповідає про розстріл в'язнів Луцької тюрми 23 червня 1941 р., серед яких було 5 рожищенців, показує долю висланих, репресованих і тих, хто загинув.

У книзі здійснено хронологічний підхід по розділах і географічно-проблемний підхід, за яким охоплено всі села району. Згадано 1400 постатей, що свідчить про участь населення в антиокупаційних рухах.

Автор також подав окремі документи й світлини, які вважав за потрібне представити читачам. Обсяг цього видання свідчить про те, що сьогодні ще можливо зібрати відомості про людей і створити волинську енциклопедію руху опору.

Книга – «Вірні присязі» має бути у кожній сільській і шкільній бібліотеках Рожищенського району і доступна дослідникам.

Друга книга – *Пархомчук О., Вавринчук М. Нариси визвольної боротьби. Волинь. Луцьк : Терен, 2018. 336 с., іл.*

Микола Вавринчук представляє книгу разом з Олексієм Пархомчуком – учасником визвольного руху, членом крайового проводу ОУН. Книга створена на основі щоденника О. Пархомчука, який півстоліття зберігався у вулику. О. Пархомчук на псевдо «Чумака» писав свої спогади впродовж 1951–1966 років та сховав у вулику. Він помер і не був викритий органами спецслужб. «Нариси» знайшли у 2009 році. Це був свого роду повстанський літопис, у якому проходить багато подій та імен, що стосуються Рожищенського району. Нариси, написані у зошитах і складають першу частину книги.

Друга частина книги – це ряд нарисів М. Вавринчука про націоналістичне підпілля та окремих осіб, які брали участь у визвольній боротьбі на теренах Рожищенського і сусідніх районів Волинської області. Представлено додатки з документами і світлинами.

Обидві книги були презентовані краєзнавцям, учням і студентам.

